

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Práci předložila:	Tereza Kuchařová
Téma:	Zacházení s osobami s duševní nemocí z hlediska čl. 3 EÚLP a Česká republika
Rozsah práce:	119 662 znaků včetně mezer
Datum odevzdání:	20. 6. 2022

Tereza Kuchařová se ve své diplomové práci věnuje tématu špatného zacházení s duševně nemocnými osobami, které by mohlo být v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP). Velmi pozitivně hodnotím snahu diplomantky propojit právní a medicínský pohled na problematiku a zahrnutí rozhovorů s psychiatrem a ředitelem Psychiatrické nemocnice Bohnice do práce.

1. Aktuálnost a náročnost tématu

Téma diplomové práce je velmi aktuální, o čemž svědčí i nedávný kulatý stůl o ochraně práv nedobrovolně hospitalizovaných osob, který spolupřátala Česká advokátní komora s Pro bono aliancí.¹ Přínosem práce je kritické zhodnocení nové (od 1. ledna 2022) právní úpravy² omezení volného pohybu pacienta a reformy péče o duševní zdraví s odkazem na názory odborníků v oblasti psychiatrie. S ohledem na zmíněné je volba tématu diplomové práce opodstatněná.

Zpracování tématu kladlo na autorku střední nároky, což je dáno zejména omezením oblasti výzkumu na čl. 3 EÚLP. Na druhou stranu se autorka mohla věnovat této úpravě detailněji. Rozbor judikatury Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) autorka omezila především na české případy, které jsou pouze dva, a zaměřila se pak více na zprávy Evropského výboru pro prevenci mučení a nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (CPT). Velké ocenění si zaslouží to, že diplomantka si nezvolila pouze deskriptivní přístup, ale zahrнула do výzkumu osobní rozhovory s odborníky (viz přílohu), provedla analytický právní rozbor judikatury a právních předpisů.

2. Formální a jazyková stránka práce, práce se zdroji

Po formální i jazykové stránce je diplomová práce na velmi dobré úrovni. V práci se zřídka objevují gramatické chyby, překlepy či nesprávné formátování (výjimkou je např. letopočty 2020-203088, na str. 50 nebo „zdrávi90“ na str. 50). Pro větší přehlednost bych doporučila zvýraznění judikátů ESLP kurzivou. Rozsahem práce odpovídá požadavkům kladeným na tento typ kvalifikačních prací na Právnické fakultě Univerzity Karlovy (108 000 znaků): vlastní text této

¹ Kulatý stůl o nedobrovolné hospitalizaci otevřel mnoho ožehavých témat. 29. 7. 2022. Advokátní deník. URL: <https://advokatnidenik.cz/2022/07/29/u-kulateho-stolu-o-nedobrovolne-hospitalizaci-se-sesli-advokati-soudci-i-psychologove/>

² Jedná se o novelu zákona č. 372/2012 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

práce včetně poznámek pod čarou má 119 662 znaků včetně mezer. Na několika místech autorka používá poměrně rozsáhlé citace, např. na str. 45.

Jisté mezery lze najít v oblasti využitých zdrojů. I když je téma diplomové práce omezené na Českou republiku, bylo by vhodné aspoň krátce zmínit jiné významné judikáty ESLP k tématu jako jsou například rozsudky Velkého senátu ve věcech *Rooman proti Belgii*³ nebo *Murray proti Nizozemsku*.⁴ Drobné námitky mám k citaci zdrojů. Na straně 22 autorka popisuje standardy CPT na několika odstavcích, avšak poznámku pod čarou najdeme pouze u jednoho z nich, i když je zřejmé, že zbytek informací je převzat ze stejného zdroje. Celkově ale lze poznamenat, že autorka velmi dobře pracuje se zdroji a řádně je cituje. Seznam použitých zdrojů odpovídá požadavkům kladeným na tento druh práce.

Pozitivně hodnotím seznam použitých zkratk na konci diplomové práce, avšak s ohledem na to, že autorka využívá zkratku „EÚLP“ již v názvu diplomové práce, bylo by vhodnější umístit tento seznam na začátek diplomové práce.

3. Obsahová stránka práce

Diplomová práce je členěna do úvodu, čtyř kapitol a závěru. V úvodu diplomantka představuje téma, vysvětluje důvody, proč si jej zvolila, a formuluje hlavní cíl diplomové práce jimž je „objektivně popsat aktuální problémy České republiky v oblasti zacházení s osobami s duševní nemocí, které by mohlo naplňovat znaky mučení či jiného nelidského či ponižujícího zacházení z hlediska čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.“ Pokud bychom upustili od filozofických úvah ohledně objektivity, lze tento cíl pokládat za vhodný a konstatovat, že se ho autorce podařilo naplnit.

V první kapitole autorka vymezuje klíčové pojmy a rozebírá judikaturu ESLP k tématu, týkající se České republiky. Druhá kapitola je věnována rozboru standardů CPT a jeho zpráv ve vztahu k České republice. Za nejpřínosnější považuji poslední dvě kapitoly, kde se diplomantka věnuje novele právní úpravy omezovacích prostředků v ČR a reformě péče o duševní zdraví. Na straně 50 autorka uvádí, že reforma je aktuálně hodnocena jako úspěšný projekt, zajímalo by mě, zda se jedná o její osobní názor nebo názor někoho jiného.

4. Závěry a doporučení

Celkově lze poznamenat, že diplomová práce je zpracována na velmi dobré úrovni. Diplomantce se podařilo dosáhnout hlavního cíle práce. Autorku je nutno pochválit za aktivní přístup k zpracování diplomové práce a zakomponování rozhovorů s odborníky do práce.

Diplomová práce Terezy Kuchařové *Zacházení s osobami s duševní nemocí z hlediska čl. 3 EÚLP a Česká republika* splňuje nároky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK. Proto ji doporučuji k ústní obhajobě. Navrhuji předběžné hodnocení klasifikačním stupněm **velmi dobře až výborně** v závislosti na výsledku obhajoby.

³ *Rooman v. Belgium* [GC], no. 18052/11, 31 January 2019.

⁴ *Murray v. the Netherlands* [GC], no. 10511/10, 26 April 2016.

5. Otázky pro ústní obhajobu

Během obhajoby by se diplomantka mohla, vedle připomínek uvedených výše, vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Dne 16. března 2022 Ruská Federace přestala být členem Rady Evropy. Na straně 20 diplomové práce autorka píše, že CPT má 47 členů, zda je tato informace pořád ještě aktuální a jaké jsou obecné podmínky účasti na činnosti CPT.
2. V druhé kapitole diplomové práce autorka detailně popisuje standardy zacházení s duševně nemocnými osobami z hlediska CPT, zda reformy v České republice popsané diplomantkou v kapitolách 3 a 4 napomáhají naplnění těchto standardů?

V Praze dne 11. 8. 2022

JUDr. Mgr. Alla Tymofeyeva, Ph.D.

vedoucí diplomové práce